

HÚSHAGYÓ KEDD – A FARSANGI IDŐ ZÁRÓ NAPJA

Bálint Sándor: Karácsony, húsvét, pünkösd

Húshagyó

Húshagyó, régiesen húshagyat, szerte Vasban, Zalában húsjó, huszjó, húshajó, hushajó, hadifalviak ajkán húsagyó, húsagyat, északi csángókén húshagyás, tréfás székely szóval csonthagyat, másként farsangháromnapok, háromnapok, farsang farka, Várgesztes, Vértessomló német népének ajkán heilige drei Faschingstag, Nagymányokon viszont heilige Fasching: a farsangi időszak három utolsó napja. Vigiliája a Lányi-kódex szerint a húshagyószombat. Lehetséges, hogy a szó a népnyelvben még ma is él, bár tudomásunk szerint nem jegyezték föl.

Jankovics Marcell: Jelkép-kalendárium

(részlet)

Hús, ég veled!

Az igazi farsangi karneválok ideje az ünnepkört záró napokra esik: farsangvasárnapra, farsanghétfőre és húshagyó keddre. A „húshagyó” elnevezés az olasz eredetű karnevál szó

tükörfordítása. A szót általában népi etimológiás úton-módon a latin *carnem levare* „húst elhagyni” kifejezésből származtatják. A farsangoló nép tréfás olvasata ebből született: *Carne, vale!* – „Hús, ég veled!” A karnevál szó mögött azonban egy egész szócsokor rejtezik, s ad lehetőséget nem is oly bolondos etimologizálásra. Nyelvészetileg e bokréta szóvirágai persze nem mind egy töről fakadtak; a farsangoló népi etimológia kötött belőlük csokrot a századok folyamán.

Húshagyókedd - Wikipédia

A húshagyókedd a nagyböjt kezdetét megelőző utolsó nap a keresztény egyházi évben, azaz a hamvazószerda előtti nap. A név is a böjt kezdetére utal, azaz ezen a napon lehet utoljára húst fogyasztani. Mind Magyarországon, mind a világ számos más pontján különféle ünnepségek és népszokások kapcsolódnak naphoz, sok helyütt karneválnak vagy fesztiváloknak ad helyet. Francia neve *Mardi Gras*, szó szerint „kövér kedd”. Angol neve *Shrove Tuesday* (gyóntató kedd), inkább a böjt előtti megtisztulásra utal. A húshagyókedd mozgó dátumú ünnep, időpontja a Húsvét időpontjától függ, a húsvéttól visszafelé számított hetedik vasárnap utáni kedd.

A húshagyókedd világszerte

A húshagyókedd a farsangi szezon utolsó napja, sok helyen ünneplik karnevállal, felvonulással. Talán a leghíresebb a New Orleans-i karnevál, amelyet *Mardi Gras*-felvonulásnak is neveznek. Húshagyókeddre esik a híres Velencei karnevál utolsó napja is. A karnevál szó egyik etimológiája szerint a szó a latin *carnem levare* (a hús elhagyása) kifejezésből származik, mások szerint *carnem vale* (búcsú a hústól) adja a szó eredetét.

Szokások Magyarországon

Zala megyében több faluban, így például Csesztregen, Milejszegen húshagyókedden 'maskurázás' a szokás. Nappal, kora délután a gyerekek maskurának öltöznek, különféle házi készítésű jelmezeket öltenek magukra és járják a falu házait. Az őket fogadó házaktól apró ajándékokat, cukorkát, édességet, pénzt kapnak. Este a felnőttek öltöznek be, olyan módon, hogy függönydarabbal, ronggyal az arcukat eltakarják. A fogadó házaknál igyekeznek kitalálni, kit rejt a 'maskura', kérdezzgetik, ugratják egymást némi alkoholfogyasztással oldva a feszült hangulatot.